

PROGRAMSKI SVET
Programa za zgodnje odkrivanje
raka debelega črevesa in danke

DRŽAVNI PROGRAM
PRESEJANJA IN ZGODNJEGA
ODKRIVANJA PREDRAKAVIH
SPREMENB IN RAKA NA
DEBELEM ČREVESU IN DANKI

Center Svit
Tehnološki park 24
1000 Ljubljana
telefon 01/620-4-520
iva.zivanovic@zd-lj.si
www.program-svit.si

Z A P I S N I K

3/2008 seje **Programskega sveta Programa Svit**, ki je potekala v četrtek, **21. novembra 2008 ob 17.30 do 20.00** ure v prostorih Programa Svit, Tehnološki park 24, Ljubljana, 4. nadstropje.

PRISOTNI ČLANI PS:

- prof. dr. Saša Markovič Predan, dr. med.,
- prof.dr. Stane Repše, dr. med.,
- dr. Maja Primic Žakelj, dr. med.,
- doc. dr. Matej Bračko, dr. med.,
- dr. Snježana Frkovič Grazio, dr. med.,
- prof.dr. Bojan Tepeš, dr. med.,
- dr. Milan Stefanovič, dr. med.,
- Jožica Maučec Zakotnik, dr. med.
- prof. dr. Borut Štabuc, dr. med.,

OSTALI PRISOTNI:

- Dominika Novak Mlakar, dr. med.,
- Marklena Fojs, med.ses.,
- Peter Koren, dipl. zn.

OPRAVIČENO ODSOTNI:

- doc. dr. Franc Jelenc, dr. med.,
- dr. Janja Ocvirk, dr. med.,
- dr. Vaneja Velenik, dr. med.
- asist. dr. Mateja Bulc, dr. med.,
- asist.mag. Davorina Petek dr. med.,
- Blanka Mikl Mežnar, dr. med.,

A blue arrow pointing to the right, containing the text 'Čas je, da pomislite nase.'

Čas je, da pomislite nase.

CINDI SLOVENIJA
PROGRAMI KREPITVE ZDRAVJA
IN PREPREČEVANJA
KRONIČNIH BOLEZNI

Sejo Programskega sveta Programa Svit je vodila Jožica Maučec Zakotnik, dr. med., vodja Programskega sveta, direktorica CINDI Slovenija po naslednjem **DNEVNEM REDU**:

1. Poročilo o poteku in rezultatih pilotnega projekta
2. Seznanitev z aktivnostmi za zagotavljanje pogojev za nacionalno implementacijo Programa Svit
3. Razprava in sprejem sklepov
4. Razno

Predsednica Programskega sveta je pozdravila navzoče in jih seznanila s predlogom dnevnega reda. Pripomb na predlagani dnevni red ni bilo.

Ad 1 – Poročilo o poteku in rezultatih pilotnega projekta

Vsi udeleženci so na seji z gradivom prejeli dopolnjeno: Vmesno poročilo o izvedbi pilotnega dela izvajanja Programa Svit, v katerem so podrobneje predstavljeni rezultati zajetih podatkov do novembra 2008. Pilotni projekt še ni zaključen. Dominika Novak Mlakar je predstavila:

- analizo vabljene ciljne populacije v pilotni del programa,
- analizo odzivnosti na poslana vabila,
- delež oseb z izključitvenimi kriteriji,
- analizo odzivnosti na poslano testerje,
- delež oseb s pozitivnimi in negativnimi rezultati analize blata na prikrito krvavitev .

Predstavila je najpogostejše težave, ki so se pojavljale v pilotni fazi pri dodelovanju osebnih izbranih zdravnikov, ki v določenih primerih udeležencem ne nudijo ustrezne podpore in navodil za pripravo na kolonoskopijo. Zlasti se je pokazal problem pri osebah, ki so na antikoagulantni, in antiagregacijski terapiji ali imajo sladkorno bolezen.

Razvila se je živahna razprava med katero dr. Saša Markovič Predan predlaga pripravo krajšega smernic - opomnika za osebne izbrane zdravnike, z vsemi ključnimi ukrepi, ki se nanašajo na pripravo na kolonoskopijo. Jožica Maučec Zakotnik je povedala, da bodo izvedene učne delavnice o Programu Svit za zdravstvene delavce osnovnega zdravstvenega varstva na regionalnem nivoju.

Dr. Borut Štabuc je povedal, da so vse smernice za pripravo pacientov na kolonoskopijo, ki so na antikoagulantni terapiji (in drugih) pripravljene in objavljene v Priročniku za družinske /osebne zdravnike. Potrebno je pripraviti samo dopolnilo, da morajo imeti pacienti pri katerih je bila pred kolonoskopijo ukinjena antikoagulantna terapija, opravljen protrombinski čas na dan preiskave.

Peter Koren je predstavil analizo opravljenih kolonoskopij do novembra 2008. Skupaj je bilo izvedeno 165 kolonoskopij. Kolonoskopije so bile izvedene v Abakus Medico v Rogaški Slatini, v MC Lipa v Ljubljani in DC Bled. Sedem kolonoskopij je bilo opravljenih v drugih zavodih. Večjih težav v zvezi s tem ni bilo. Izkazalo se je da ima določeno število udeležencev zdravstvene kontraindikacije za kolonoskopijo, nekaj udeležencev pa kolonoskopijo zavrača. Zdravilo za čiščenje črevesa Moviprep se je izkazalo za dobrega, saj je velik odstotek udeležencev kolonoskopij imelo zelo dobro očiščeno črevo.

Dr. Matej Bračko, je predstavil analizo histopatoloških izvidov udeležencev Programa Svit. Rezultati so pokazali relativno visok odstotek patologije. Odkritih je bilo 10 primerov raka, kar predstavlja 6,1% pacientov z opravljeno kolonoskopijo. Veliko je bilo odkritih tudi napredovalih adenomov.

CINDI SLOVENIJA
PROGRAMI KREPITVE ZDRAVJA
IN PREPREČEVANJA
KRONIČNIH BOLEZNI

Čas je, da pomislite nase.

V razpravi se je ugotovilo, da rezultati pilotnega projekta kažejo nujnost programa, na drugi strani pa na večje obremenitve gastroenterologov in patohistologov, ki bodo morali spremljati (slediti) te udeležence v prihodnosti. Visok delež patologije odkrit med kolonoskopijo je posledica tega, da je bila v pilotnem projektu zajeta samo starejša populacija, v starost 65-69let (letnik 1940, 1942 in 1944).

Ad 2 – Seznanitev z aktivnostmi za zagotavljanje pogojev za nacionalno implementacijo Programa Svit

Jožica Maučec Zakotnik je predstavila:

- problematiko sodelovanja z Zdravstvenim domom Ljubljana,
- problematiko na področju informacijske podpore Programa Svit in
- problematiko v zvezi s sklepanjem podjemnih pogodb zaposlenih v javnih zdravstvenih zavodih in prizadevanja za odpravo ovir na vseh treh področjih.

Ad 3 – Razprava in sprejem sklepov

Pod dolgotrajni in burni razpravi so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Sklep

Izvedba pilotnega projekta je pokazala, da je bila zasnova celotnega sistema za presejanje prebivalstva in zgodnje odkrivanje in obravnavo predrakavih sprememb in RDČD v okviru Programa Svit strokovno organizacijsko pravilna in ustrezna. Motnje ob zagonu so bile obvladane tako, da je bila zagotovljena pravilnost diagnostično terapevtskega procesa in varnost osebnih podatkov udeležencev.

2. Sklep

Rezultati pilotnega dela programa Svit obetajo ugodne zdravstvene učinke. V pilotno fazo izvajanja programa Svit je bilo vabljenih 9.560 oseb v starosti od 65 do 69 let, z 42% odzivnostjo vabljenih in 7,6% pozitivnostjo testa na prikrito krvavitev v blatu (204 oseb). Pozitivna napovedna vrednost presejalnega imunokemičnega testa na prikrito krvavitev ob kolonoskopiji za napredovale adenome in karcinome v tej starostni skupini je bila 37%. Od vseh 204 potrebnih kolonoskopij je bilo do konca oktobra izvedenih 165 kolonoskopij. Odkritih je bilo 61 bolnikov s povečanim tveganjem za razvoj raka, pri katerih so bili odstranjeni napredovali adenomi oziroma več kot dva adenoma. Rak je bil odkrit pri 10. udeležencih, od tega so imeli 4. kancerizirani polip, stadij 1, oziroma zgodnji karcinom.

3. Sklep

Izvajanje Programa Svit na nacionalni ravni je v okolju in organizaciji Zdravstvenega doma Ljubljana ogroženo. V kolikor bo v bodoče prihajalo do motenj in ovir pri upravljanju programa, kot se je to dogajalo doslej, lahko pride do situacije, da programa ne bo mogoče začeti izvajati na nacionalni ravni oziroma do zaustavitve programa. Ministrstvo za zdravje pozivamo, da nacionalni program Svit izvzame iz regijskega upravljanja Zdravstvenega doma Ljubljana in sproži postopke za ustanovitev zavoda, ki bo z ustreznimi pooblastili in odgovornostmi upravljavec in izvajalec programa na nacionalni ravni.

4. Sklep

Nacionalna implementacija Programa Svit je odvisna od izvajalcev, ki bodo program izvajali le izven delovnega časa. Zato pozivamo Ministrstvo za zdravje RS, da takoj pripravi zakonske podlage za sklepanje podjemnih pogodb z izvajalci.

5. Sklep

Ministra za zdravje RS pozivamo, da v najkrajšem času sprejme novelo Zakon o zbirkah podatkov v zdravstvu, ki bo dal ustrezne pravne podlage za zbiranje in obdelavo osebnih podatkov v okviru Programa Svit. Trenutno je osnova za zbiranje in upravljanje osebnih podatkov v Programu Svit izjemno dovoljenje informacijske pooblaščenke na osnovi 9. in 12. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov.

6. Sklep

Vodjo programskega sveta Jožico Maučec Zakotnik in prof. Boruta Štabuca se pooblasti, da se z ZZZS dogovorita o obsegu in ceni hospitalnih kolonoskopij in varnostnih hospitalizacij in da se pri tem zagotovijo tudi potrebna dodatna sredstva v Splošnem dogovoru 2009.

7. Sklep

Vodjo programskega sveta Jožico Maučec Zakotnik se pooblasti, da s sklepi 3.seje programskega sveta seznaní Ministra za zdravje in generalnega direktorja ZZZS.

Ad 4 – Razno

Sprejet je bil dogovor, da se v naslednjem letu pod okriljem Programa Svit v Sloveniji organizira mednarodno srečanje International Digestive Cancer Alliance (IDCA).

Zapisala:

Jožica Maučec Zakotnik, dr. med.

Dominika Novak Mlakar, dr.med.
Peter Koren, dipl. zn.

Predsednica Programskega sveta
Program Svit

Priloga:

- Vmesno poročilo o izvedbi pilotnega dela izvajanja programa Svit z dne 20.11.2008

CINDI SLOVENIJA
PROGRAMI KREPITVE ZDRAVJA
IN PREPREČEVANJA
KRONIČNIH BOLEZNI